

Apprenticeship lithic debitage. Examples from a 27.3 ka cal BP Gravettian collection from Bistricioara-Lutărie III (Ceahlău Basin, NE Romania)

Loredana NIȚĂ,
Cristina CORDOȘ,
Mircea ANGHELINU

Abstract: *The Upper Palaeolithic site from Bistricioara-Lutărie III (NE Romania) lies on Bistrița's 16-18 m terrace; archaeological investigations of the past three years revealed an intricate cultural sequence within a complex sedimentary matrix. The 27.3 ka cal BP Gravettian layer uncovered in test pits S 1 and S 3 offered few recognizable faunal remains, traces of a habitat structure and a peculiar lithic assemblage, with shouldered points and an almost exclusive use of at least three varieties of Cretaceous flint. The lithic assemblage is dominated by secondary debitage products, followed by flakes and laminar products. Among the retouched items, burins and backed bladelets prevail, alongside truncated and marginally retouched blades, while endscrapers and shouldered blades and bladelets are rather scarce. The lithic sample presented here includes 9 flakes, 7 crested blades and bladelets, 3 burins and 2 shouldered blades which are likely to have originated in novice-like lithic debitage attempts.*

Rezumat: *Situl aparținând paleoliticului superior de la Bistricioara-Lutărie III (NE României) se află pe terasa de 16-18 m a Bistriței; cercetările arheologice din ultimii trei ani au conturat o secvență culturală elaborată, inclusă într-o matrice sedimentară complexă. Nivelul gravettian cu o cronologie de 27,3 cal BP, evidențiat în secțiunile S 1 și S 3, include câteva resturi faunistice, urme al unei structuri de locuire și un ansamblu litic aparte, în care se remarcă piesele à cran și utilizarea aproape exclusivă a cel puțin trei varietăți de silex cretacic. Colecția litică este dominată de resturi de debitaj secundare, urmate de așchii și produse laminare. Piesele retușate sunt reprezentate, majoritar, de burins și lamele à dos, alături de care apar lame retușate marginal și lame cu troncatură, în timp ce lamele și lamelele cu amenajare tip cran sunt rare. Eșantionul litic prezentat este format din 9 așchii, 7 lame și lamele à crête, 3 burins și 2 lame cu amenajare tip cran, care par a reprezenta rezultatul unui proces de debitaj desfășurat de cioplitori începători.*

Keywords: *Bistrița Valley, Gravettian, lithic debitage, apprenticeship, novice knappers.*

Cuvinte cheie: *valea Bistriței, Gravettian, debitaj litic, noviciat, cioplitori începători.*